

повідас вимогам Законів України "Про основи національної безпеки України", "Про підприємництво", принципам концепції сталого розвитку.

Література

1. Азізов С.П. Організація аграрного виробництва і бізнесу / С.П. Азізов, П.Т. Саблук, П.Т. Канінський; за ред. С.П. Азізова, П.Т. Саблука. – К.: ННЦ "Ін-т аграрної економ.", 2006. – 788 с.
2. Економіка України: національна стратегія розвитку / за ред. д-р екон. наук, проф. Л.С. Гринів. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 445 с.
3. Закон України "Про особисте селянське господарство" // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 106. – 11 червня.
4. Збарський В.К. Методологічні підходи щодо понятійного апарату "малі форми господарювання" / В.К. Збарський // Агроінком. – 2005. – № 3-4. – С. 56-62.
5. Збарська А.В. Малі форми господарювання сільських поселень України і екологія / А.В. Збарська // Економіка АПК: міжнар. наук.-виробн. журнал. – 2011. – № 1. – С. 130-133.
6. Липчук В.В. Розвиток малого підприємництва в сільському господарстві: монографія / В.В. Липчук, С.В. Коробка. – Львів: Вид-во "Сполом", 2011. – 227 с.
7. Малік М.Й. Основи аграрного підприємства / М.Й. Малік, В.В. Зіновчук, Ю.О. Лупенко та ін. – К.: Вид-во Ін-ту аграрної економіки, 2001. – С. 5.
8. Організаційно-економічні інструменти державної аграрної політики в Україні: аналіт. доп. / В.М. Русан, О.В. Собкевич, А.Д. Юрченко. – К.: Вид-во НІСД, 2012. – 88 с.
9. Сільське господарство України за 2012 рік: статистичний зб. / за ред. Н.С. Власенко. – К.: Вид-во Державної служби статистики України, 2013. – 392 с.
10. Сільське господарство України у 2012 році / Державна служба статистики України; ред. Н.С. Власенко. – 2013. – № 06.2-40/293. – 11 с. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Яворська Т.І. Особисті селянські господарства: визначення категорії та підприємницької діяльності / Т.І. Яворська // Економіка АПК: міжнар. наук.-виробн. журнал. – 2010. – № 10. – С. 112-116.

Назаркевич О.Б. Малое аграрное предпринимательство: тенденции и проблемы развития

Проанализированы состояние и проблемы развития малых аграрных предприятий в Украине. Исследованы перспективы развития личных крестьянских хозяйств как предпринимательских структур. Рассмотрены основные проблемы, возникающие в процессе развития малого предпринимательства в Украине. Проанализированы типы малых сельскохозяйственных предприятий.

Ключевые слова: предпринимательство, личное крестьянское хозяйство, малое аграрное предпринимательство, фермерское хозяйство.

Nazarkevych O.B. Small agricultural entrepreneurship: trends and problems of development

The current state and problems of development of the small agricultural enterprises in Ukraine are analyzed in the article. The prospects of development of private peasant farms units have been investigated. Main problems which appear during small agricultural entrepreneurship development in Ukraine have been considered. Different types of small farms were analyzed.

Keywords: entrepreneurship, private peasant farms, small agricultural entrepreneurship, farm.

УДК 332.1:336.01

Ст. викл. О.М. Попівняк, канд. екон. наук –
Дрогобицький ДПУ ім. Івана Франка

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕПРЕСИВНИХ ТЕРИТОРІЙ

Досліджено актуальні питання щодо формування механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій. Узагальнено світовий досвід фінансового забезпечення соціо-еколого-економічного розвитку депресивних територій на місцевому та

регіональному рівнях. Розроблено організаційно-інституційні механізми фінансового забезпечення розвитку депресивних територій та формування системи заходів для їх запровадження, що передбачають співпрацю державних інституцій із громадськістю та структурами бізнесу для вирішення важливих економічних, соціальних та екологічних регіональних проблем.

Ключові слова: організаційно-інституційні механізми, фінансове забезпечення, депресивні території, фінансово-економічні методи, інструменти фінансового забезпечення.

Постановка проблеми. Підтримка оптимальних пропорцій між рівнями розвитку окремих територій країни є одним із найважливіших макроекономічних завдань. Територіальна відмінність регіонів, що визначається їх спеціалізацією, обсягами вироблених товарів і послуг, трудовим, природно-ресурсним і фінансовим потенціалом, у визначених межах є позитивною, адже стимулює відсталі регіони до пошуку шляхів підвищення своїх конкурентних переваг. Оптимальний розвиток регіонів є метою державної регіональної політики.

На сьогодні державна регіональна політика України потребує зміни форм і методів управління депресивними територіями для досягнення збалансованого їх соціо-еколого-економічного розвитку та оптимізації розвитку окремих територій держави, що змушує вчених шукати шляхи вирішення цієї проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми депресивності територій та основні аспекти фінансового забезпечення регіонального розвитку широко висвітлюються у працях вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: О. Амосова, Д. Амборського, І. Вахович, З. Герасимчук, М. Дацишина, І. Камінської, М. Козоріз, Г. Кірейцева, Н. Мусис, Г. Одинцової, В.М. Опаріна, П. Сегварі, С. Слави, А. Філіпенко, В. Ярошук та ін.

Однак, незважаючи на значну кількість праць з цієї проблеми, їх істотне наукове та практичне значення, питання щодо розробки дієвих організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій потребує уточнення та нових підходів до реалізації.

Метою дослідження є розроблення організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій та формування системи заходів для їх запровадження.

Виклад основного матеріалу. Оскільки управління депресивними територіями є категорією економічною, тому потребує дослідження взаємовідносин на трьох рівнях: макро-, мезо- та мікроекономіки. На сучасному етапі трансформацій видається дещо спрощеним уявлення про місце та роль управління депресивними територіями, сформоване по-перше, під впливом базового визначення об'єкта управління – "депресивної території", яке передбачало, що предметом управління буде розроблення та впровадження системи заходів, які сприятимуть її виведенню з депресивного стану; по-друге, певною мірою воно спровоковане не позиційністю самого предмета управління [1].

Механізми регулювання розвитку депресивних територій на державному та регіональному рівнях повинні стосуватись не лише розподілу фінансових ресурсів між окремими територіями держави, але й слугувати засобом формування організаційно-інституційного середовища, що сприятиме послідовним змінам законодавчої бази, поліпшенню правового поля розвитку депресивних територій.

Організаційно-інституційний підхід до фінансового забезпечення розвитку депресивних територій передбачає формування дієвих організаційних й інститу-

ційних механізмів, а також відповідних інститутів на національному, регіональному та локальному рівнях, які є базою фінансової системи та визначаються напрямами подолання депресивності територій і забезпечують оптимальний розподіл фінансових ресурсів між окремими регіонами держави та за економічною, соціальною та екологічною сферами розвитку регіону.

Під організаційно-інституційними механізмами фінансового забезпечення розвитку депресивних територій розуміємо сукупність взаємозв'язків між формальними та неформальними інститутами, а також організаціями, які сприяють подоланню депресивності територій країни та реалізації принципів їх сталого розвитку, забезпечують координацію сумісної діяльності на шляху досягнення цілей сталого розвитку як окремого регіону, так і держави загалом.

Інституційна складова таких механізмів охоплює діяльність інституціональних елементів – інститутів, які представлені суб'єктами державної регіональної політики, зокрема й державної політики фінансового забезпечення розвитку депресивних територій, та результат їх функціонування – інституції, що є уособленням прийнятих ними нормативно-правових актів, норм, правил тощо.

Інститутами у системі політики фінансового забезпечення розвитку депресивних територій є сукупність державних і недержавних організаційних структур і установ, які покликані забезпечувати фінансування їх розвитку з метою подолання депресивності. До таких інституцій належать:

- суб'єкти державного управління – Президент України, Верховна Рада України, органи виконавчої влади (вищого, центрального і регіонального рівнів) та уповноважені органи з питань регіональної політики;
- органи та посадові особи місцевого самоврядування (місцеві ради та їх виконавчі органи, інститут голів територіальних громад);
- недержавні організації (суспільно-політичні групи, партії, громадські організації та інші об'єднання громадян);
- суб'єкти господарювання усіх форм власності та організаційно-правових форм господарювання;
- наукові структури (науково-дослідні інститути, вищі навчальні заклади).

З метою детальної конкретизації і структуризації недержавних інститутів, які безпосередньо залучаються до процесу фінансового забезпечення розвитку депресивних територій на основі узагальнення досвіду європейських країн, ми пропонуємо таку їх класифікацію: 1) асоціації муніципалітетів; 2) національні агентства розвитку; 3) торгово-комерційні та промислові палати; 4) технополіси; 5) технопарки; 6) бізнесові та інноваційні центри; 7) консалтингові центри; 8) венчурні фонди; 9) кластери; 10) бізнес-інкубатори; 11) місцеві агентства розвитку; 12) агентства регіонального розвитку [2].

Такі інститути виконують функції управлінського, координуючого, мобілізуючого та контролюючого характеру щодо фінансового забезпечення розвитку депресивних територій. Функції з управління процесами фінансового забезпечення депресивних територій покладено на різні органи, зокрема – на центральному рівні – на Міністерство фінансів України та його територіальні обласні й районні фінансові, контрольно-ревізійні служби, регіональні казначейські та податкові служби. Функції, які виконує той чи інший орган управління в системі фінансового забезпечення розвитку депресивних територій, визначають його внутрішню структуру та місце в системі органів публічної влади.

Основним інститутом у системі територіального управління повинні стати органи місцевого самоврядування, які зможуть впливати на розвиток території, узгоджувати потреби територіальної громади з її фінансовими можливостями. Для подолання депресивних явищ передусім необхідне об'єднання зусиль обласних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та загальнодержавних інституцій, від злагоджених та узгоджених дій яких залежатиме ефективність управління усім механізмом [3].

Організаційна складова організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій механізму формування та реалізації державної регіональної політики забезпечує функціонування інститутів (суб'єктів) державної регіональної політики на основі:

- встановлення функціональної структури управління та регламентації взаємодії учасників, упорядкування їх повноважень, розмежування функцій і відповідальності центральних органів виконавчої влади (а також центральних і регіональних), органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;
- формування кадрового забезпечення (підготовки фахівців) державної регіональної політики та фінансової політики розвитку депресивних територій;
- консультування і громадського обговорення проектів державної регіональної політики та внутрішньої політики самих регіонів, механізмів їх формування, реалізації і моніторингу виконання;
- надання, опрацювання, збирання, поширення і електронне висвітлення інформації на офіційних сайтах КМУ та МФУ щодо результатів реалізації регіональної політики, рівня розвитку регіону та його фінансового забезпечення;
- забезпечення матеріальними і технічними ресурсами;
- державного фінансування розвитку депресивних територій та програм подолання депресивності територій;
- сприяння ефективному використанню коштів державного та місцевого бюджетів;
- державно-приватного партнерства (наприклад фінансові гарантії кредитів муніципалітетам та бізнесу).

Більше того, вважаємо, що сферу їх діяльності варто розширити функціями, які ґрунтуються на використанні фінансово-економічних методів:

- цільове інвестування державою капітальних вкладень у розвиток виробничої та соціальної інфраструктури депресивних територій;
- надання державних гарантій за позиками для реалізації проектів, спрямованих на розвиток депресивних територій;
- фінансову підтримку пріоритетних галузей розвитку депресивних територій, залучення інвестицій та створення сприятливого інвестиційного клімату;
- надання податкових пільг для суб'єктів господарської діяльності депресивних територій, які створюють нові постійні робочі місця відповідно до законів України;
- надання пріоритету підприємствам, що зареєстровані на депресивних територіях, під час розміщення державних та регіональних замовлень;
- спрямування державних заходів щодо підтримки малого бізнесу і створення інфраструктури підприємництва на депресивних територіях;
- здійснення комплексу заходів щодо створення нових постійних робочих місць, розвитку житлового будівництва та охорони довкілля;
- надання на поворотній основі цільових позик для реалізації проектів, спрямованих на розвиток депресивних територій, з можливістю часткового їх списання за умови досягнення певних результатів, які визначаються в умовах їх надання;

- пріоритетне спрямування міжнародної технічної допомоги на вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем депресивних територій;
- фінансову підтримку розвитку інноваційної діяльності;
- підтримку виробництв, які впроваджують ресурсо-, енергозберігаючі технології, застосовують технології використання відходів і вторинної сировини як проміжної продукції, що дає змогу підвищити ефективність виробництва та рівень екологічності території;
- сприяння міжрегіональному співробітництву та інтеграції;
- надання фінансової підтримки розвитку малого і середнього бізнесу.

Для постійного вдосконалення організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій пропонуємо залучити до організаційної їх складової науково-освітній потенціал, який наповнить його новим змістом та інструментами фінансового забезпечення розвитку депресивних територій.

На нашу думку, основними напрямками вдосконалення організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій можна визначити:

- 1) вдосконалення нормативно-правової бази фінансового забезпечення розвитку депресивних територій;
- 2) вдосконалення підходів до формування організаційно-інституційного середовища фінансового забезпечення розвитку депресивних територій;
- 3) посилення ролі держави та визнання її провідного значення у фінансовому забезпеченні розвитку депресивних територій;
- 4) узгодження інтересів держави з інтересами депресивних регіонів та стимулювання їх розвитку.

Ці напрями потрібно розглядати в єдності та взаємодії задля досягнення бажаних остаточних результатів.

В основі організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій мають бути покладені такі принципи:

- 1) субсидіарності та достатності повноважень, що передбачає те, що такі механізми повинні бути необхідними і достатніми для ефективної реалізації покладених функцій;
- 2) відповідності повноважень і відповідальності, що досягається шляхом узгодження не тільки повноважень та відповідальності, а й задекларованих цілей та наявного ресурсного забезпечення;
- 3) комплексності охоплення соціо-еколого-економічних проблем депресивних територій;
- 4) динамічності та гнучкості, що зумовлює необхідність постійного вдосконалення та адаптації таких механізмів до конкретних регіональних ситуацій.

Ефективність організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій на державному та регіональному рівні буде досягнута за умови їх абсолютного та цілковитого дотримання, внаслідок чого лише можна буде сподіватись на реальний їх сталий розвиток.

В Україні управління депресивними територіями здійснюється у двох вимірах: вертикальному і горизонтальному. Вертикальний рівень територіальної організації влади передбачає управління розвитком депресивних територій з боку держави, а горизонтальний – безпосереднє управління сталим розвитком самим регіоном.

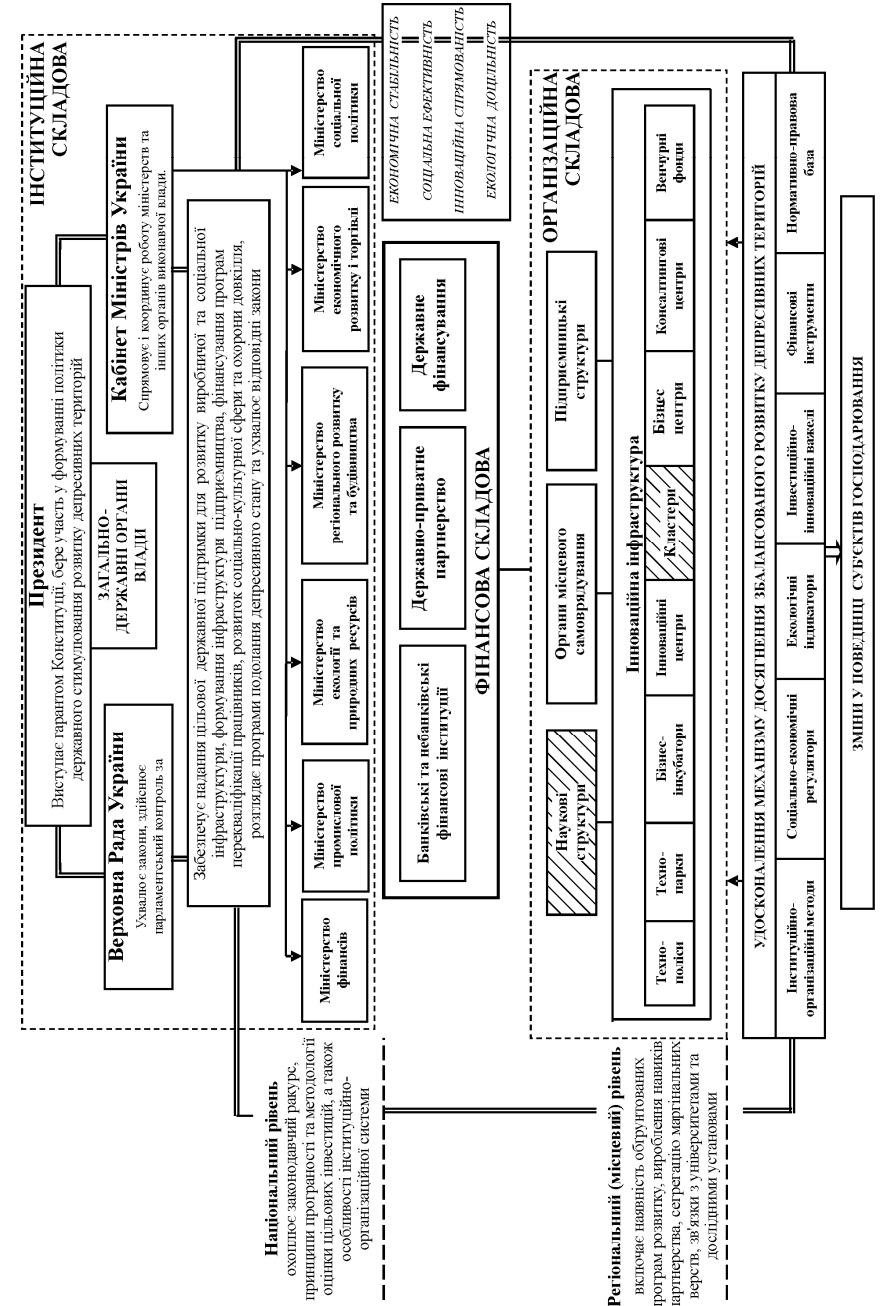

Рис. Організаційно-інституційні механізми фінансового забезпечення розвитку депресивних територій (розроблено автором)

Таким чином, організаційно-інституційні механізми фінансового забезпечення розвитку депресивних територій формуються на національному (державному) та регіональному рівнях (рис.).

Національний рівень охоплює законодавчий ракурс визнання депресивних територій, організаційного забезпечення їх розвитку, сучасні державницькі підходи до стимулювання сталого розвитку регіонів, взаємовідносини між державним та місцевими бюджетами щодо запровадження інструментів державної підтримки регіонів тощо. До компетенції вищої ланки органів державної влади віднесено затвердження відповідних стратегій розвитку та ухвалення законів (Верховна Рада України) і контроль за їх виконанням (Кабінет Міністрів України). Державні міністерства та відомства повинні розробляти свої програми підтримки депресивних територій, які згодом інтегруються у програми розвитку конкретних територій, що мають статус депресивних. На рівні міністерств встановлюється загальна сума коштів на реалізацію цих програм, оцінюється їх ефективність, визначаються конкретні джерела фінансування, розробляються механізми взаємодії державних відомств. На Міністерство економічного розвитку і торгівлі України покладаються функції з координації діяльності міністерств і відомств щодо підтримки депресивних територій.

Для забезпечення фінансової спроможності та самодостатності депресивних територій необхідно вдосконалити як на державному, так і на регіональному (місцевому) рівнях підходи, методи та діяльність інституцій управління розвитком депресивних територій, використовуючи досвід розвинених країн [3]. На наш погляд, досить ефективним є використання для цих цілей механізму управління, який має бути зорієнтований на фінансове забезпечення комплексного розвитку депресивних територій у тріаді "соціо-еколого-економічний розвиток".

За умови постійного дефіциту державного бюджету та обмеженості бюджетного фінансування впровадження "стимулювального" типу регіональної економічної політики є одним з пріоритетних завдань формування інституційних засад, створення сприятливого інституційного середовища для розвитку ділової активності на цих територіях. Такий підхід сприяє стимулюванню розвитку депресивних територій за ринковими методами господарювання та активізації потенціалу приватної ініціативи.

Враховуючи досвід розвинених країн (зокрема країн Європейської Співдружності), в Україні потрібно відмовитися від практики "традиційної" бюджетної підтримки депресивних територій, яка породжує утриманські настрої та гальмує процес стратегічного інвестування на спільні потреби для ефективного соціально-економічного розвитку регіонів та загалом держави [4].

Необхідною є співпраця державних інституцій із громадськістю та структурами бізнесу залежно від наявності місцевих ресурсів для вирішення важливих економічних, соціальних та екологічних проблем на місцевому, регіональному рівнях [5, 6].

Актуальною сьогодні в Україні залишається адміністративно-територіальна реформа у напрямі укрупнення органів місцевого самоврядування [7]. Для забезпечення подальшого розвитку органів місцевого самоврядування необхідно сформулювати первинний суб'єкт місцевого самоврядування із самодостатніми для розвитку місцевими бюджетами згідно з Конституцією та законами України. Це

сприятиме пошуку нових альтернативних шляхів до самозабезпечення, самофінансування та забезпечення стабільності бюджетної системи, стійкості міжбюджетних відносин та підвищення ефективності бюджетного регулювання [8].

На практиці економічна ефективність організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій, визначальною мірою залежать від держави, яка реалізує притаманні їй функції за умов оптимальних витрат на їх виконання. Роль держави відповідно до визначених функцій – сприяти розвитку економіки депресивних територій, розвивати конкурентоспроможність, забезпечення соціальних стандартів населенню, створивши відповідні інститути та умови для їх діяльності. Для виконання своїх функцій і завдань держава використовує різноманітні важелі, засоби та інструменти регулювання соціально-економічного розвитку депресивних територій.

Висновки. За результатами дослідження встановлено, що для забезпечення фінансової спроможності та самодостатності депресивних територій необхідно вдосконалити як на державному, так і на регіональному (місцевому) рівнях підходи, методи та інститути управління їх розвитком, використовуючи досвід розвинених країн. Це стало передумовою розробки організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій та формування системи заходів для їх запровадження, що передбачають співпрацю державних інституцій із громадськістю та структурами бізнесу для вирішення важливих економічних, соціальних та екологічних регіональних проблем. Визначено, що основним інститутом у системі територіального управління повинні стати органи місцевого самоврядування, які зможуть впливати на розвиток території, узгоджувати потреби територіальної громади з її фінансовими можливостями.

Отже, реалізація названих вище організаційно-інституційних механізмів фінансового забезпечення розвитку депресивних територій має відбуватись шляхом розроблення та виконання конкретних антидепресивних програм за напрямками державної регіональної політики відповідно до цілей, сформульованих у концепції державної регіональної політики на перспективу, та згідно з пріоритетами, визначеними в державній стратегії регіонального розвитку.

Література

- Амосов О.Ю. Перетворення механізмів державного регулювання економічного розвитку // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. праць. – У 2-ох ч. / за заг. ред. Г.І. Мостового, Г.С. Одінцової. – Х.: ХарПІ УАДУ, 2001. – Вип. 2. – С. 10-16.
- Слава С. Розвиток економічно проблемних територій: міжнародний досвід / С. Слава, Д. Амборський, П. Сегварі, М. Дацишин // Проект партнерства Канада – Україна "регіональне врядування та розвиток". – К.: Вид-во "К.І.С.", 2007. – С. 49-50 (144 с.).
- Вахович І.М. Теоретико-методологічні засади формування та реалізації регіональної політики фінансового забезпечення сталого розвитку : дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.05 / І.М. Вахович. – Одеса, 2008. – 494 с.
- Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу / Н. Мусис. – К.: Вид-во К.І.С., 2005. – 466 с.
- Філіпенко А. Державне сприяння розвитку депресивних і проблемних регіонів / А. Філіпенко. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.icps.com.ua>.
- Ярошук В.М. Практика управління регіонами в Євросоюзі: досвід для України / В.М. Ярошук // Стратегія регіонального розвитку: формування та механізм реалізації : матер. щоріч. Міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса: Вид-во ОРІДУ НАДУ, 2007. – Т. 1. – 442 с.
- Про схвалення Концепції реформи місцевого самоврядування: Розпорядження Кабінету Міністрів України: від 29 липня 2009 р.: № 900-р. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.kmu.gov.ua/control/uk/newsnpd?npdList_stind=61.

8. Проект Концепції реформи адміністративно-територіального устрою в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.minregionbud.gov.ua/index.php?id=1670>.

Попивняк О.М. Организационно-институционные механизмы финансового обеспечения развития депрессивных территорий

Исследованы актуальные вопросы формирования механизмов финансового обеспечения развития депрессивных территорий. Обобщен мировой опыт финансового обеспечения социо-эколого-экономического развития депрессивных территорий на местном и региональном уровнях. Разработаны организационно-институционные механизмы финансового обеспечения развития депрессивных территорий и формирования системы мероприятий для их внедрения, которые предусматривают сотрудничество государственных институций с общественностью и структурами бизнеса для решения важных экономических, социальных и экологических региональных проблем.

Ключевые слова: организационно-институционные механизмы, финансовое обеспечение, депрессивные территории, финансово-экономические методы, инструменты финансового обеспечения.

Popivniak O.M. Organizing and institutional mechanisms of the financial providing of development of the depressed territories

The actual questions of forming of mechanisms of the financial providing of development of the depressed territories are investigated in this article. It is generalized the world experience of the financial providing of social, ecological and economic development of the depressed territories at local and regional levels. It is developed the organizing and institutional mechanisms of the financial providing of development of the depressed territories and forming of the system of measures for their introduction, which provide the collaboration of state institutes with public and business structures for the decision of important economic, social and ecological regional problems.

Keywords: organizing and institutional mechanisms, financial providing, depressed territories, financial and economic methods, instruments of the financial providing.

УДК 338.244.2 Доц. В.Є. Слюсаренко, канд. екон. наук – Ужгородський НУ

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВИ, БІЗНЕСУ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Розглянуто сутність взаємодії влади бізнесу та третього сектору як важливого чинника соціально-економічного розвитку. Проаналізовано сучасний стан трьохстороннього партнерства в Україні та зазначено напрями його подальшого впровадження. Доведено значущість соціальної відповідальності трьох секторів як необхідної складової економіки. Обґрунтовано основні концептуальні моделі співпраці між трьома структурами та показано механізми їх функціонування. Наведено нормативно-правову основу функціонування трьохстороннього партнерства.

Ключові слова: влада, бізнес, третій сектор, соціальне партнерство, моделі взаємодії, соціальна відповідальність.

Будь-яке суспільство поділяється на три сектори. Перший сектор – держава. Держава регулює всі сфери життя: захист кордонів, порядок, здоров'я людей. Вона піклується про всіх загалом, у масі, не фіксуючи увагу на проблемах окремого громадянина. Другий сектор – бізнес. Бізнес забезпечує громадян товарами та послугами. Намагається дійти до кожного, запропонувати індивідуальні послуги чи товари. Але бізнес за будь-яких умов і в будь-якій країні потребує передусім грошей. Тобто бізнес – це сектор суспільства, який турбується про нас за наші ж гроші. Третій сектор – некомерційні організації. Це об'єднання людей, які зібралися разом, щоб допомогти собі та іншим, не маючи на меті одержати прибутки. Це

асоціації, туристичні клуби, благодійні фонди та екологічні групи. Сюди можуть входити політичні партії, профспілки, релігійні організації, об'єднання за професійними інтересами чи спільним дозвіллям. Це ті, хто не чекає "милостей від природи", об'єднавшись, намагаються щось змінити у своєму житті. Представники третього сектору також намагаються дійти до кожного, тільки з іншою міркою, тому що мають інші завдання: захист прав людини; допомога в біді; подолання самотності; розвиток таланту; підтримка в новій справі.

Новітні соціальні, економічні, інституційні трансформації та процеси глобалізації, які змінюють правила, та форми участі всіх секторів суспільства в регулюванні цими процесами, а саме ускладнення відтворювального процесу, вирішення завдань економічного та соціального регулювання, зрозуміло викликають зладжену роботу всіх секторів. Тому і виникає необхідність вивчення нових форм їх взаємодії задля розвитку суспільства.

Вчені протягом багатьох років намагаються знайти шляхи підвищення ефективності діяльності бізнесу, усунення інституційних недоліків його функціонування, підвищення соціальної відповідальності держави, бізнесу і третього сектору, один перед одним, що стримує процес реформування суспільства загалом. Коли вся існуюча в Україні система взаємин держави, бізнесу і третього сектору зумовлює необхідність формування нових механізмів партнерства та взаємодії між ними на основі поєднання принципів державного регулювання з метою забезпечення цілей, завдань та пріоритетів розвитку суспільства з врахуванням мотиваційних інтересів бізнесу та громади.

З цієї проблематики вітчизняні науковці виділяють один з підходів – це взаємодія держави та бізнесу О. Веретеннікова, А. Бондаренко, Б. Винницький, М. Лендєл, Б. Онищук, П. Сегварі, І. Нейкова, С. Грищенко та інші не вирішують питання щодо обґрунтування ефективної форми взаємодії трьохсторонніх партнерських відносин з урахуванням особливостей реалізації різних інфраструктурних проектів. А такі вчені, як: В.М. Гєсць, О.В. Мартяков, А.В. Пильтяй, У.Я. Садова одним з пріоритетів ставлять формування паритетної взаємодії трьох секторів. Але ґрунтовно ця проблема ще не вивчена та науковці не запропонували модель конструктивної співпраці трьох секторів.

Метою дослідження є аналіз суті трьохстороннього партнерства, існуючої нормативно-правової бази, що регулює таке партнерство та дослідження моделей його ефективної взаємодії.

Важливим питанням є те, що за умови залучення "трьох" секторів у вирішенні питань глобальних перетворень суспільства, необхідно знайти точки дотику при відмінностях інтересів між такими партнерами та можливі шляхи гармонізації інтересів.

Системоутворюючим чинником під час реалізації інноваційної моделі розвитку суспільства є відповідальність. Ця відповідальність передбачає узгоджену систему обов'язків, сферу компетенції та контролю, а отже, і загальну відповідальність органів влади, бізнесу й "третього" сектору один перед одними.

У партнерських стосунках громадські інституції виконують роль активуючої лаки яка має потужний потенціал у виявленні потреби соціальної проблеми, суспільства і не тільки, на вирішення якої необхідно звернути увагу з поряд вже чинними соціальними програмами, доведенні цих потреб до державних та бізнесових структур, виявленні потенційних можливостей останніх для вирішення нагальної потреби, залученню необхідних фахівців та донорських організацій, біз-